VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 13. jūlijā *

Iekšējais tirgus – *EUIPO* lēmums, ar kuru ir noraidīts pieteikums par iekļaušanu profesionālo pārstāvju sarakstā – Nosacījums attiecībā uz uzņēmējdarbības vietas Savienībā esamību – Regulas (EK) Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunkts – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – EEZ līguma 36. pants – Atbilstīga interpretācija

Lieta T-527/14

Paul Rosenich, ar dzīvesvietu Trīzenbergā [*Triesenberg*] (Lihtenšteina), ko pārstāv *A. von Mühlendahl* un *C. Eckhartt*, advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroju (***EUIPO***), ko sākotnēji pārstāvēja *G. Schneider*, vēlāk – *D. Walicka*, pārstāvji,

atbildētājs,

par prasību, kas celta par *EUIPO* Apelācijas ceturtās padomes 2014. gada 29. aprīļa lēmumu (lieta R 2063/2012-4) attiecībā uz *EUIPO* atteikumu iekļaut prasītāju Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2009, L 78, 1. lpp.) 93. pantā paredzētajā profesionālo pārstāvju sarakstā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs A. Ditrihs [*A. Dittrich*], tiesneši J. Švarcs [*J. Schwarcz*] (referents) un V. Tomljenoviča [*V. Tomljenović*],

sekretāre A. Lamote [*A. Lamote*], administratore,

ņemot vērā prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 15. jūlijā,

ņemot vērā atbildes rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 19. decembrī,

ņemot vērā replikas rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 10. martā,

ņemot vērā atbildes rakstu uz repliku, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 11. maijā,

pēc 2016. gada 14. janvāra tiesas sēdes

* Tiesvedības valoda – vācu

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

EEZ līgums

1 Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līguma 1. pants Lihtenšteinā stājās spēkā 1995. gada 1. maijā ar EEZ Padomes 1995. gada 10. marta Lēmumu Nr. 1/95 par (EEZ) līguma stāšanos spēkā Lihtenšteinas Firstistē (OV 1995, L 86, 58. lpp.) un tajā ir noteikts:

"Šā asociācijas līguma mērķis ir veicināt Līgumslēdzēju Pušu tirdzniecisko un ekonomisko attiecību nepārtrauktu un līdzsvarotu stiprināšanu vienlīdzīgos konkurences apstākļos un vienu un to pašu noteikumu ievērošanu, lai izveidotu viendabīgu Eiropas Ekonomikas zonu, turpmāk tekstā – "EEZ"."

2 Saskaņā ar EEZ līguma 2. pantu:

"Šajā līgumā:

a) "līgums" ir līguma pamatteksts, tā protokoli un pielikumi, kā arī tajā minētie tiesību akti;

[..]."

3 Attiecībā uz EEZ līguma interpretāciju 6. pantā ir paredzēts viendabīguma princips, izmantojot šādu formulējumu:

"Neskarot tiesu prakses attīstību nākotnē, šā līguma noteikumus – ciktāl tie ir pēc būtības līdzvērtīgi attiecīgajiem Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līguma un Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma noteikumiem, kā arī tiesību aktiem, kas pieņemti, piemērojot abus minētos Līgumus – ieviešot un piemērojot interpretē saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas Kopienu Tiesas nolēmumiem, kas pieņemti līdz šā līguma parakstīšanas dienai."

4 EEZ līguma 7. pantā ir noteikts:

"Tiesību akti, kas minēti vai ietverti šā līguma pielikumos vai EEZ Apvienotās komitejas lēmumos, uzliek saistības Līgumslēdzējām Pusēm un ir katras Līgumslēdzējas Puses tiesību sistēmas daļa vai tiek iekļauti attiecīgajā tiesību sistēmā, ņemot vērā turpmāk izklāstītos noteikumus:

a) tiesību aktu, kas atbilst kādai EEK regulai, pašu par sevi iekļauj Līgumslēdzēju Pušu iekšējā juridiskajā sistēmā; [..]."

5 EEZ līguma 36. panta 1. punktā attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību ir noteikts:

"Šā līguma ietvaros Līgumslēdzēju Pušu teritorijā aizliedz

pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus [Eiropas Savienības] dalībvalstu vai [Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas] valstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā [Savienības] dalībvalstī vai EBTA valstī, kura nav tā pati valsts, kur atrodas pakalpojumu saņēmējs."

6 EEZ līguma 65. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Šā līguma 28. protokolā un XVII pielikumā ir izklāstīti īpaši noteikumi un režīmi saistībā ar intelektuālo, rūpniecisko un komerciālo īpašumu, kuri, ja vien nav noteikts citādi, attiecas uz visiem ražojumiem un pakalpojumiem."

7 EEZ līguma 1. protokolā par horizontālo pielāgošanu ir norādīts:

"Līguma pielikumos minēto tiesību aktu noteikumi ir piemērojami saskaņā ar līgumu un šo protokolu, ja attiecīgajā pielikumā nav paredzēts citādi. Īpašie pielāgojumi, kas vajadzīgi dažos tiesību aktos, izklāstīti pielikumā, kur ir minēts attiecīgais tiesību akts.

[..]

8. Atsauces uz teritorijām Ja minētajos tiesību aktos ir atsauces uz "Kopienas" vai "kopējā tirgus" teritoriju, šajā līgumā šīs atsauces uzskata par atsaucēm uz Līgumslēdzēju Pušu teritorijām, kā noteikts šā līguma 126. pantā."

8 Saskaņā ar EEZ līguma XVII pielikumu, ja šajā pielikumā minētie tiesību akti ietver tādus jēdzienus vai atsauces uz procedūrām, kas ir specifiski Eiropas Savienības tiesību sistēmai, tad, ja vien šajā pielikumā nav paredzēts citādi, piemēro 1. protokolu par horizontālo pielāgošanu. Šajā ziņā tajā nav minēta Padomes 2009. gada 26. februāra Regula (EK) Nr. 207/2009 par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2009, L 78, 1. lpp.), un tajā tāpat nekad nav bijusi minēta Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.), kas tika atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 207/2009.

Regula Nr. 207/2009

9 Regulas Nr. 207/2009 93. panta 1.–3. punktā redakcijā, kas bija spēkā lietas faktu rašanās laikā, bija paredzēts:

"1. Fizisku vai juridisku personu pārstāvību Birojā var uzņemties tikai:

[..]

b) profesionāli pārstāvji, kuru vārdi iekļauti sarakstā, ko Birojs glabā šim nolūkam. [..]

[..]

2. Profesionālo pārstāvju sarakstā var ierakstīt jebkuru fizisku personu, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tā ir kādas dalībvalsts pilsonis;

b) tās uzņēmējdarbības vai nodarbinātības vieta atrodas Kopienā;

c) tai ir tiesības pārstāvēt fiziskas vai juridiskas personas preču zīmju lietās kādas dalībvalsts centrālajā rūpnieciskā īpašuma birojā. [..]

3. Datus ievada pēc pieprasījuma, kam pievienota attiecīgās dalībvalsts galvenā rūpnieciskā īpašuma biroja izdota apliecība, kurā norādīta atbilstība 2. punkta nosacījumiem."

10 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 16. decembra Regulas (ES) 2015/2424, ar ko groza Regulu Nr. 207/2009, Komisijas Regulu (EK) Nr. 2868/95, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 2869/95 par maksām, kas jāmaksā Iekšējā tirgus saskaņošanas birojam (preču zīmes, paraugi un modeļi) (OV 2015, L 341, 21. lpp.), 1. panta 87. punktu Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkts tika aizstāts ar šādiem noteikumiem, kas no šī laika norāda uz EEZ teritoriju:

"Profesionālo pārstāvju sarakstā var ierakstīt jebkuru fizisku personu, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tā ir kādas [EEZ] dalībvalsts valstspiederīgā;

b) tās darījumdarbības vai nodarbinātības vieta atrodas [EEZ];

c) tai ir tiesības pārstāvēt fiziskas vai juridiskas personas preču zīmju jautājumos Beniluksa Intelektuālā īpašuma birojā vai kādā no [EEZ] dalībvalsts centrālajiem rūpnieciskā īpašuma birojiem. [..]"

11 Saskaņā ar Regulas Nr. 2015/2424 4. pantu šie grozījumi stājas spēkā 2016. gada 23. martā.

Tiesvedības priekšvēsture

12 Prasītājs *Paul Rosenich*, kam ir Austrijas pilsonība un kas ir profesionālais pārstāvis *Österreichisches Patentamt* (Austrijas Patentu birojs), vada patentu konsultāciju biroju savā uzņēmējdarbības vietā, kura atrodas Lihtenšteinā.

13 2011. gada 17. janvārī prasītājs iesniedza lūgumu ierakstīt viņu Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (*EUIPO*) profesionālo pārstāvju sarakstā atbilstoši Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punktam.

14 Ar 2012. gada 7. septembra lēmumu *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktors, kas darbojās kā preču zīmju un dizainparaugu piešķiršanas un juridisko lietu nodaļas loceklis, minēto pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka prasītājs neatbilstot Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētajam uzņēmējdarbības vietas atrašanās Savienībā nosacījumam.

15 2012. gada 7. novembrī prasītājs par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību.

16 Ar 2014. gada 29. aprīļa lēmumu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums") Apelācijas ceturtā padome šo apelācijas sūdzību noraidīja.

17 Šajā ziņā, pirmkārt, Apelācijas padome noraidīja prasītāja apgalvojumu, saskaņā ar kuru būtībā atbilstoši Regulas Nr. 207/2009 93. pantam ikvienai personai, kam ir tiesības pārstāvēt klientu valsts [rūpnieciskā īpašuma] birojā, automātiski esot tiesības pārstāvēt klientu arī *EUIPO*, "jo tiesības pārstāvēt klientu valsts [rūpnieciskā īpašuma] birojā veido piesaistes punktu, kas ļauj noteikt, kādi no [Regulas Nr. 207/2009] 93. panta 2. punkta c) apakšpunkta noteikumiem ir piemērojami".

18 Otrkārt, Apelācijas padome uzskatīja, ka arguments, atbilstoši kuram ģeogrāfiskā atsauce uz Savienība esot jāaizstāj ar ģeogrāfisko atsauci uz EEZ dalībvalsti, neizrietot no EEZ līguma, jo Regula Nr. 207/2009 nav iekļauta tā XVII pielikumā, no kā it īpaši izrietot, ka minētā līguma 1. protokols par horizontālo pielāgošanu tai nav piemērojams. Tā precizēja, ka, lai gan XVII pielikumā esot atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvu 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2008, L 299, 25. lpp.), tas esot ticis darīts tikai, ciktāl saistībā ar "preču zīmes tiesību izlietošanas principu" Savienības mērogā atsauce par laišanu

apgrozībā Savienībā tika aizstāta ar atsauci uz laišanu apgrozībā EEZ dalībvalstī. Šis noteikums radot sekas attiecībā uz Regulas Nr. 207/2009 13. pantu. Runājot par EEZ līguma 28. protokolu, tajā tāpat neesot iekļautas šim izskatāmajam gadījumam nozīmīgas normas.

19 Treškārt, saistībā ar EEZ tiesībās paredzēto noteikumu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanu Apelācijas padome uzskatīja, ka strīdus norma neierobežojot pakalpojumu sniegšanu, jo Regulas Nr. 207/2009 93. pants neskarot konsultācijas, ko prasītājs no Lihtenšteinas pret atlīdzību sniedz klientiem, kuri atrodas Savienībā. Tātad prasītājs, īstenojot savu patentu konsultanta profesiju, neesot pakļauts nekādiem ierobežojumiem, izņemot tos, ko viņš ir noteicis pats sev. Apelācijas padome šajā ziņā uzsvēra, ka EEZ līguma 36. pants norādot uz īpašiem pakalpojumu sniegšanas brīvībai piemērojamiem noteikumiem, kuri ir iekļauti EEZ līguma IX–XI pielikumā un kuros nav minētas pārstāvības tiesības.

20 Apelācijas padome uzskata, ka Regulas Nr. 207/2009 92. un 93. pants esot vērsti uz to, lai nodrošinātu, ka pārstāvjiem *EUIPO* būtu noteikta kvalifikācija un ka *EUIPO* sazinātos tikai ar pusēm vai pārstāvjiem, kuriem ir adrese Savienībā.

21 Ceturtkārt, EEZ līguma 4. pantam, ar ko ir aizliegta diskriminācija pilsonības dēļ, šajā lietā neesot nozīmes, jo prasītājam esot Savienības dalībvalsts pilsonība un ierakstīšanas atteikums neesot balstīts uz šo motīvu.

22 Apelācijas padome tāpat norādīja, ka Lihtenšteinas tiesības pārstāvības jomā neparedzot savstarpējību, bet tajos esot noteikts, ka preču zīmes, kas ir iesniegta *Amt für Volkswirtschaft* (Intelektuālā īpašuma birojs, Lihtenšteina), ārvalsts īpašnieka pārstāvība ir jāveic Lihtenšteinas advokātam vai patentpilnvarniekam.

23 Piektkārt un pēdējokārt, Apelācijas padome uzskatīja, ka *EUIPO* neesot varējis nepiemērot Regulas Nr. 207/2009 noteikumu, pamatojoties uz to, ka tas nebūtu atbilstošs augstāka ranga normai. To varot darīt tikai Tiesa. Līdzīgi iespēja veikt interpretāciju, kas ir atbilstoša augstāka ranga normu nozīmei un mērķim, nevarot tikt aplūkota, jo Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta c) apakšpunkts esot izteikts skaidri un nepārprotami.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

24 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 15. jūlijā, prasītājs cēla šo prasību.

25 Prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– atcelt *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktora 2012. gada 7. septembra lēmumu;

– piespriest *EUIPO* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp procesā Apelācijas padomē radušos izdevumus.

26 *EUIPO* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 2015. gada 20. novembrī Vispārējā tiesa (piektā palāta) aicināja *EUIPO* sniegt tai noteiktus dokumentus, kas varētu rast skaidrību, pirmkārt, par attiecību starp Regulām Nr. 40/94 un Nr. 207/2009 un EEZ līgumu, un, otrkārt, par profesionālās pārstāvības Eiropas Savienības preču zīmes jomā raksturu. *EUIPO* sniedza atbildi ar 2015. gada 7. decembra vēstuli. Ar 2015. gada 22. decembra vēstuli prasītājs reaģēja uz šo vēstuli.

28 Pēc tiesneša referenta ierosinājuma Vispārējā tiesa nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu. 2016. gada 14. janvāra tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem.

29 Ņemot vērā Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunkta grozījumus (skat. iepriekš 10. un 11. punktu), lietas dalībnieki tiesas sēdē norādīja, ka, ja pēc Regulas Nr. 2015/2424 stāšanās spēkā prasītājs tiktu ierakstīts attiecīgajā profesionālo pārstāvju sarakstā, prasības priekšmets zustu.

30 Tādējādi tiesas sēdes noslēgumā Vispārējā tiesa nepabeidza tiesvedības mutvārdu daļu un lūdza lietas dalībniekiem informēt to līdz 2016. gada 15. aprīlim, vai prasītājs ir ticis faktiski ierakstīts šajā sarakstā.

31 Ar 2016. gada 14. un 15. aprīļa vēstulēm prasītājs un *EUIPO* norādīja, ka prasītājs vēl nav ticis ierakstīts profesionālo pārstāvju sarakstā un ka tie informē Vispārējo tiesu par ierakstīšanas procedūras faktisko pabeigšanu.

32 Ar 2016. gada 16. jūnija vēstuli *EUIPO* informēja Vispārējo tiesu, ka tas esot otro reizi lūdzis prasītājam sniegt nesen izdotu apliecību atbilstoši Regulas Nr. 207/2009 93. panta 3. punktam un ka, tā kā šis dokuments neesot ticis sniegts, neesot bijis iespējams ierakstīt viņu profesionālo pārstāvju sarakstā.

33 Vispārējā tiesa noteica prasītājam termiņu līdz 2016. gada 24. augustam, lai viņš sniegtu savus apsvērumus par šo vēstuli.

34 Ar 2016. gada 24. augusta vēstuli prasītājs informēja Vispārējo tiesu, ka viņš vēl neesot ierakstīts attiecīgajā sarakstā. Viņš arī sniedzis Vispārējai tiesai apmaiņu ar korespondenci, kas viņam ir bijusi ar *EUIPO*.

35 Ņemot vērā prasītāja neierakstīšanu profesionālo pārstāvju sarakstā un uzskatot, ka lietas noregulēšana starp lietas dalībniekiem ir maz ticama, Vispārējā tiesa 2016. gada 6. septembrī pabeidza tiesvedības mutvārdu daļu.

Juridiskais pamatojums

36 Lai pamatotu savu prasību, prasītājs izvirza vienu pamatu attiecībā uz Regulas Nr. 207/2009 93. panta, kā pēc viņa domām tas būtu interpretējams ar EEZ līgumu EEZ nodrošinātās pakalpojumu sniegšanas brīvības gaismā, pārkāpumu.

37 Prasītājs norāda, ka EEZ līguma priekšmets tostarp esot pēc iespējas pilnīgākā veidā nodrošināt pakalpojumu sniegšanas brīvību, kura saskaņā ar judikatūru (skat. spriedumus, 2004. gada 1. aprīlis, *Bellio F.lli*, C-286/02, EU:C:2004:212, 34. un 35. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2010. gada 28. oktobris, *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. punkts un tajā minētā judikatūra) esot jāinterpretē un jāpiemēro tādā pašā veidā kā pakalpojumu sniegšanas brīvība, kura ir nodrošināta starp Savienības dalībvalstīm. Attiecībās starp Savienības dalībvalstīm Tiesa esot nospriedusi, ka, ja patentpilnvarniekam, kas jau veic uzņēmējdarbību un ir atzīts citā dalībvalstī un vēlas sniegt pakalpojumus, tiktu prasīts, lai tam būtu rezidence vai pastāvīga uzņēmējdarbības vieta uzņemošajā dalībvalstī, šis fakts veidotu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu, kas pārsniegtu to, kas ir vajadzīgs tādu mērķu sasniegšanai kā iespēja noteikt teritoriāli kompetentu tiesu strīda par uzņemošajā

dalībvalstī reģistrētu patentu gadījumā, kā arī atbilstošas procesa norises nodrošināšana (spriedumi, 2003. gada 13. februāris, Komisija/Itālija, C-131/01, EU:C:2003:96, 42.–45. punkts, un 2009. gada 11. jūnijs, Komisija/Austrija, C-564/07, nav publicēts, EU:C:2009:364, 47.–53. punkts). Tādējādi no pakalpojumu sniegšanas brīvības, ko nodrošina EZZ līgums un kas ir paredzēta kā individuāli un tieši piemērojamās tiesības, izrietot vai nu EEZ līgumslēdzēju pušu pieņemto noteikumu, ar kuriem profesijas brīva īstenošana ir pakļauta domicila vai uzņēmējdarbības vietas Savienībā nosacījumam, spēkā neesamība, vai nu šo noteikumu interpretācija tādā veidā, lai uzņēmējdarbības vieta EEZ dalībvalstī būtu pietiekama.

38 No EEZ līguma izrietošie pienākumi saistot ne vien Savienības dalībvalstis, bet arī pašu Savienību, kuras iestādēm un orgāniem tieši tiek prasīts ievērot šajā līgumā paredzētās pamatbrīvības, tādas kā pakalpojumu sniegšanas brīvība.

39 Prasītājs norāda, ka tas, ka Regula Nr. 207/2009 nav tieši minēta EEZ līguma instrumentos, it īpaši 28. protokolā un XVII pielikumā, šo secinājumu neietekmējot. Ar EEZ līguma 28. protokola 1. panta 2. punktu, saskaņā ar kuru līgumslēdzējām pusēm ir jāņem vērā pakalpojumu sniegšanas brīvības principi, uzņēmējdarbības vietas Savienībā prasība netiekot pieļauta. Turklāt esot vispārīgi atzīts, ka pirmā laišana tirgū EEZ valstī izraisa tiesību Savienībā izlietošanu.

40 Atbildot *EUIPO*, prasītājs vispirms precizē, ka saskaņā ar Lihtenšteinas tiesībām patentpilnvarniekiem, kuri ir kvalificēti kādā EEZ valstī, ar zināmu formalitāšu izpildi esot atļauts veikt padomdevēja un pārstāvības pārrobežu darbību Lihtenšteinā. Lihtenšteinas tiesības šajā ziņā visos aspektos atbilstot Regulai Nr. 207/2009. Turklāt EEZ līguma noteikumu tiešo piemērošanu nedrīkstot apšaubīt pat savstarpējības neesamības apstākļos.

41 Turpmāk, no vienas puses, prasītājs uzskata, ka *EUIPO* arguments, ka pienākums attiecībā uz uzņēmējdarbības vietas Savienības teritorijā esamību ir pamatots ar atbildības un otras puses aizsardzības divpusējos procesos apsvērumiem, esot jauns un tātad – nepieņemams. No otras puses, lai gan prasība attiecīgajā gadījumā sniegt pierādījumu par civiltiesiskās profesionālās atbildības apdrošināšanas esamību nav pretēja pakalpojumu sniegšanas brīvībai un turklāt Lihtenšteinas tiesības prasa no pilnvarniekiem šādas apdrošināšanas noslēgšanu, tā pati par sevi nevarot attaisnot uzņēmējdarbības vietas Savienībā nepieciešamību.

42 Visbeidzot prasītājs uzskata, ka, ņemot vērā, ka atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 19. panta ceturtajai daļai advokāti, kas ir tiesīgi praktizēt EEZ valsts tiesās, var veikt procesuālās darbības Tiesā, neesot neviena iemesla, lai pārstāvībai *EUIPO* būtu piemērojami stingrāki noteikumi, lai gan šī pārstāvība ir pakļauta zemāka ranga normām.

43 *EUIPO* norāda, ka prasītājs lūdzot nepiemērot Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktu, pamatojoties uz augstāka ranga tiesību, tas ir, EEZ līguma, pārkāpumu. Tomēr, atsaucoties uz 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā *Kik*/ITSB ("Kik") (T-120/99, EU:T:2001:189, 55. punkts), *EUIPO* neesot kompetences lemt par normas, kuras formulējums ir skaidrs, nepiemērošanu, nepārkāpjot likumības prezumpcijas principu.

44 *EUIPO* arī uzskata, ka neviens no prasītāja argumentiem nepierādot, ka Regulas Nr. 207/2009 93. pantā paredzētā ģeogrāfiskā atsauce uz Savienību ir jāinterpretē kā atsauce uz EEZ, jo EEZ līguma XVII pielikumā šī regula nav minēta kā daļa no aktiem, kuriem ir piemērojams šī līguma 1. protokols.

45 Lai gan šī līguma 28. protokola 1. panta 2. punktā esot ietverts Savienības pienākums pielāgot savus tiesību aktus, it īpaši Regulas Nr. 207/2009 93. pantu, šāds pienākums esot nevis *EUIPO*, bet Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) uzraudzības iestādei vai Eiropas Komisijai.

46 *EUIPO* norāda, ka, ja pieņem, ka profesionālajiem pārstāvjiem noteiktā prasība par uzņēmējdarbības vietas Savienībā esamību būtu uzskatāma par pakalpojumu sniegšanas brīvības EEZ ierobežojumu, tas būtu attaisnots ar atbildības tiesību iemesliem un otras puses divpusējos procesos aizsardzību.

47 *EUIPO* tāpat norāda, ka replikā sniegtie prasītāja apsvērumi par Lihtenšteinas tiesību savstarpējību esot jauni argumenti, kuri tātad ir nepieņemami. Katrā ziņā nekādas savstarpējības neesot, jo Lihtenšteinas tiesībās esot paredzēta patentpilnvarnieka darbības "laikā ierobežota" un "pārrobežu" īstenošana, savukārt Regulā Nr. 207/2009 esot paredzēta pastāvīga pārstāvība, kas tiek īstenota valstī, kurā pārstāvim ir uzņēmējdarbības vieta. Tomēr *EUIPO* precizē, ka apstrīdētā lēmuma 18. punktā veiktā atsauce uz tiesisko situāciju Lihtenšteinā esot paredzēta vienīgi fakta ilustrēšanai, ka Lihtenšteinas likumdevējs tiesisko situāciju nevērtē atšķirīgi no Savienības likumdevēja.

48 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, lai gan Regulā Nr. 207/2009 ir iekļauta norāde "Dokuments attiecas uz EEZ", prasītājs neapstrīd faktu, ka uz šo regulu nav atsauces nedz EEZ līgumā, nedz arī tā protokolos vai pielikumos.

49 Tādējādi, piemērojot EEZ līguma 2. panta a) punktu, kurā šis līgums ir definēts kā "līguma pamatteksts, tā protokoli un pielikumi, kā arī tajā minētie tiesību akti", ir jākonstatē, ka Regula Nr. 207/2009 nav EEZ līguma daļa.

50 Tātad Apelācijas padome ir pamatoti uzskatījusi, ka EEZ līguma 1. protokola 8. punkts, uz kuru ir norādīts šī līguma XVII pielikumā un saskaņā ar kuru, "ja minētajos tiesību aktos ir atsauces uz [Savienības] vai "kopējā tirgus" teritoriju, šajā līgumā šīs atsauces uzskata par atsaucēm uz Līgumslēdzēju Pušu teritorijām, kā noteikts šā līguma 126. pantā", šajā lietā nav piemērojams.

51 Tomēr ar saviem argumentiem prasītājs būtībā norāda, ka apstrīdētais lēmums esot pretrunā Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktam, kā tas, viņaprāt, esot jāinterpretē un jāpiemēro EEZ līgumā paredzētās pakalpojumu sniegšanas brīvības gaismā. Šādas atbilstīgās interpretācijas neiespējamības gadījumā prasītājs uzskata, ka šajā tiesību normā paredzētais strīdus nosacījums attiecībā uz uzņēmējdarbības vietu Savienībā esot jānoraida kā prettiesisks, tā vietā tieši piemērojot pakalpojumu sniegšanas brīvības EEZ principu, no kura izrietot, ka šajā jomā nedrīkst būt ierobežojumu un jo mazāk – diskriminācijas attiecībā uz personām, kuras veic uzņēmējdarbību ārpus Savienības, bet EBTA valstī, kas ir piederīga EEZ, tādā kā Lihtenšteina. Tātad viņš izvirza iebildi par prettiesiskumu atbilstoši LESD 277. pantam.

52 No LESD 216. panta 2. punkta izriet, ka Savienības noslēgtie starptautiskie nolīgumi ir saistoši Savienības iestādēm un dalībvalstīm.

53 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka šādu nolīgumu normas no to spēkā stāšanās brīža ir Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļa (spriedumi, 1974. gada 30. aprīlis, *Haegeman*, 181/73, EU:C:1974:41, 5. punkts; 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 73. un 79. punkts, un 2014. gada 18. marts, *Z.*, C-363/12, EU:C:2014:159, 73. punkts).

54 Šajā ziņā Tiesa jau ir precizējusi, ka, ņemot vērā Savienības noslēgto starptautisko nolīgumu primāro raksturu attiecībā pret Savienības atvasināto tiesību aktiem, pēdējie minētie, ciktāl tas ir iespējams, ir jāinterpretē atbilstoši šiem nolīgumiem (spriedums, 1996. gada 10. septembris, Komisija/Vācija, C-61/94, EU:C:1996:313, 52. punkts).

55 No iedibinātās judikatūras tāpat izriet, ka šāda nolīguma normām var būt tiešā iedarbība, ja šīs normas ir beznosacījuma un pietiekami precīzas (šajā ziņā skat. spriedumus, 1976. gada 5. februāris, *Conceria Bresciani*, 87/75, EU:C:1976:18, 25. punkts, un 1982. gada 26. oktobris, *Kupferberg*, 104/81, EU:C:1982:362, 23. punkts). Tomēr, lai Savienības tiesa varētu pārbaudīt apgalvoto Savienības tiesību

akta nesaderīgumu ar šāda nolīguma noteikumiem, ir vajadzīgs arī tas, lai nolīguma raksturs un sistēma tam nebūtu pretrunā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *ClientEarth*/Komisija, C-612/13 P, EU:C:2015:486, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Attiecībā uz EEZ līgumu Savienības tiesa jau ir apstiprinājusi, ka tā noteikumi, tostarp, ciktāl tas attiecas uz Lihtenšteinu, ir Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļa (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 28. oktobris, *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 13. un 19. punkts, un 1997. gada 22. janvāris, *Opel Austria*/Padome, T-115/94, EU:T:1997:3, 101. punkts).

57 Saskaņā ar EEZ līguma preambulas piekto daļu šis līgums ir vērsts tostarp uz to, lai nodrošinātu visplašāko iespējamo preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīvu apriti visā Eiropas Ekonomikas zonā, lai iekšējā tirgū, kas ir izveidots Savienības teritorijā, tiktu iekļautas EBTA valstis (skat. spriedumu, 2010. gada 28. oktobris, *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. punkts un tajā minētā judikatūra; spriedums, 2013. gada 26. septembris, Apvienotā Karaliste/Padome, C-431/11, EU:C:2013:589, 50. punkts).

58 Šajā ziņā noteikumi, kas ir piemērojami attiecībām starp līgumslēdzējām pusēm tajās jomās, uz ko attiecas EEZ līgums, būtībā atbilst attiecīgajiem LESD un aktu, kas ir pieņemti šī līguma piemērošanai, normu noteikumiem (šajā ziņā skat. spriedumu, 1997. gada 22. janvāris, *Opel Austria*/Padome, T-115/94, EU:T:1997:3, 107. punkts).

59 Šādā kontekstā daudzu EEZ līguma normu mērķis ir nodrošināt pēc iespējas vienveidīgāku tā interpretāciju visā EEZ. Tiesai šajā ziņā ir jānodrošina, lai EEZ līguma normas, kuras būtībā ir identiskas LESD normām, dalībvalstīs tiktu interpretētas vienādi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 28. oktobris, *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, 20. punkts un tajā minētā judikatūra, un 1997. gada 22. janvāris, *Opel Austria*/Padome, T-115/94, EU:T:1997:3, 106.–108. punkts).

60 Šajā lietā prasītājs, lai gan viņa uzņēmējdarbības vieta paliek Lihtenšteinā, vēlas piedāvāt savus pakalpojumus kā profesionālais pārstāvis *EUIPO*. No Tiesas judikatūras izriet, ka šāda darbība var ietilpt pakalpojumu sniegšanas brīvības, kas ir paredzēta EEZ līgumā, piemērošanas jomā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2003. gada 13. februāris, Komisija/Itālija, C-131/01, EU:C:2003:96, 21.–25. punkts).

61 Jau ir ticis nospriests, ka EEZ līguma 36. panta 1. punktā paredzētajiem noteikumiem, ar kuriem ir aizliegti pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumi, ir tāda pati juridiskā piemērošanas joma kā LESD 56. pantā paredzētajiem noteikumiem. Tāpēc Tiesa ir paskaidrojusi, ka aplūkotajā jomā EEZ līguma un LESD noteikumi ir interpretējami vienveidīgi (spriedumi, 2007. gada 5. jūlijs, Komisija/Beļģija, C-522/04, EU:C:2007:405, 45. un 46. punkts, un 2009. gada 6. oktobris, Komisija/Spānija, C-153/08, EU:C:2009:618, 48. punkts).

62 Tomēr Tiesa šim principam ir paredzējusi nianses, norādot, ka Savienības judikatūru attiecībā uz pārvietošanās brīvību īstenošanas Savienībā ierobežojumiem nevar pilnībā attiecināt uz brīvībām, ko nodrošina EEZ līgums, jo pēdējo minēto brīvību pastāvēšana iekļaujas atšķirīgā juridiskā kontekstā (skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija/Dānija, C-261/11, nav publicēts, EU:C:2013:480, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

63 Neraugoties uz minēto, šajā lietā ir pietiekami konstatēt, ka nedz Apelācijas padome, nedz arī *EUIPO* nav norādījis un jo mazāk pierādījis, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošana pārstāvības intelektuālā īpašuma birojos jomā šajā lietā iekļautos citā juridiskā kontekstā, kā rezultātā piemērojamā Savienības judikatūra, kas attiecas uz pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošanas Savienībā ierobežojumiem, nevarētu tikt pilnībā attiecināta uz šo pašu brīvību, ko nodrošina EEZ līgums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 16. aprīlis, Komisija/Vācija, C-591/13, EU:C:2015:230, 82. punkts).

64 Tādējādi ir jāpārbauda, vai Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais nosacījums par uzņēmējdarbības vietas Savienībā esamību, kā to ir interpretējusi Apelācijas padome, proti, ka vārds "Kopiena" nevar norādīt uz EEZ, ir saderīgs ar EEZ līguma 36. panta 1. punktu, kas EEZ nodrošina pakalpojumu sniegšanas brīvību.

65 Šajā ziņā Tiesa ir vairākkārt spriedusi, ka LESD 56. pants, kurā, tāpat kā EEZ līguma 36. panta 1. punktā, ir paredzēta pakalpojumu sniegšanas brīvība, ir pietiekami precīzs un beznosacījuma, no kā izriet, ka tam ir tiešā iedarbība (spriedumi, 1974. gada 3. decembris, *van Binsbergen*, 33/74, EU:C:1974:131, 27. punkts, un 1976. gada 14. jūlijs, *Donà*, 13/76, EU:C:1976:115, 20. punkts). Attiecībā uz EEZ līguma raksturu un sistēmu nedz Apelācijas padome, nedz arī *EUIPO* nav norādījis argumentus, ar ko varētu pierādīt, ka privātpersonas uz to nevarētu tieši atsaukties. Tieši pretēji, šī iespēja izriet no EEZ līguma preambulas astotās daļas, kurā ir uzsvērta svarīgā loma, kas privātpersonām ir EEZ, tām izmantojot tiesības, kuras šis līgums piešķir, un aizstāvot šīs tiesības tiesā. Turklāt ir jānorāda, ka Tiesa jau ir veikusi Savienības tiesību akta saderīguma ar EEZ līgumu pārbaudi (spriedums, 2004. gada 1. aprīlis, *Bellio F.lli*, C-286/02, EU:C:2004:212, 57.–63. punkts).

66 LESD 56. pantā ir paredzēta ne tikai jebkādas diskriminācijas novēršana attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju, kas veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, tā pilsonības dēļ, bet arī jebkāda ierobežojuma atcelšana, pat ja tas ir vienādi piemērojams gan konkrētas valsts, gan citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējiem, ja šis ierobežojums aizliedz, apgrūtina vai padara mazāk pievilcīgus tā pakalpojuma sniedzēja pakalpojumus, kas veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, kurā tas likumīgi sniedz līdzīgus pakalpojumus (skat. spriedumu, 2011. gada 17. marts, *Peñarroja Fa*, C-372/09 un C-373/09, EU:C:2011:156, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

67 No Tiesas judikatūras izriet, ka fakts, ka citas dalībvalsts patentu birojā atzītam patentpilnvarniekam, kas vēlas sniegt pakalpojumus, ir izvirzīta prasība, lai viņam būtu pastāvīga uzņēmējdarbības vieta uzņemošajā dalībvalstī, vai pat prasība, lai viņš ieceltu uzņēmējdarbības vietas turētāju, ir pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2003. gada 13. februāris, Komisija/Itālija, C-131/01, EU:C:2003:96, 42. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2009. gada 11. jūnijs, Komisija/Austrija, C-564/07, nav publicēts, EU:C:2009:364, 47. punkts).

68 Tādējādi Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais nosacījums, kā to ir interpretējusi Apelācijas padome, ir pakalpojumu sniegšanas brīvības EEZ ierobežojums.

69 Tomēr no Tiesas judikatūras tāpat izriet, ka valstu pasākumi, kas var traucēt vai padarīt par mazāk pievilcīgu ar LESD nodrošināto pamatbrīvību īstenošanu, ir uzskatāmi par saderīgiem ar šo līgumu, ja tie atbilst četriem nosacījumiem, tas ir, tie tiek piemēroti bez diskriminācijas, tie ir pamatoti ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, tie ir piemēroti, lai nodrošinātu mērķa, uz ko tie ir vērsti, sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas šī mērķa sasniegšanai ir nepieciešams (spriedumi, 1995. gada 30. novembris, *Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411, 37. punkts, un 2009. gada 11. jūnijs, Komisija/Austrija, C-564/07, nav publicēts, EU:C:2009:364, 31. punkts).

70 Pirmām kārtām apstrīdētā lēmuma 16. punktā Apelācijas padome ir norādījusi, ka Regulas Nr. 207/2009 93. pants nodrošinot, pirmkārt, lai personām, kuru profesionālā darbība ir trešo personu pārstāvība *EUIPO*, būtu profesionālā kvalifikācija, kuras definīcija atšķiras atkarībā no dalībvalsts, un, otrkārt, lasot kopsakarā ar šīs regulas 92. pantu, to, ka *EUIPO* veic informācijas apmaiņu tikai ar lietas dalībniekiem vai pārstāvjiem, kuriem ir adrese Savienībā. Prasītājs, kura uzņēmējdarbības vieta ir Lihtenšteinā, nevarot izpildīt šo nosacījumu.

71 Runājot par pirmo mērķi, tas ir, to, kas ir saistīts ar profesionālo kvalifikāciju, *EUIPO* nav paskaidrojis, kādā veidā uzņēmējdarbības vieta Savienībā nodrošinātu labāku kvalifikāciju nekā uzņēmējdarbības vieta EBTA valstī, kura ir piederīga EEZ. Tāpat ir jākonstatē, ka, lai sasniegtu šo mērķi, pastāv pasākums, kas ir mazāk ierobežojošs nekā tas, kurš ir šīs lietas priekšmets, tas ir, profesionālās kvalifikācijas pierādījuma esamība.

72 Kas attiecas uz otro mērķi, to varētu saistīt ar nepieciešamību nodrošināt efektīvu procesa norisi. Tādējādi to varētu izvirzīt saistībā ar primārajiem vispārējo interešu apsvērumiem, kas var pamatot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 11. jūnijs, Komisija/Austrija, C-564/07, nav publicēts, EU:C:2009:364, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

73 Tomēr Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētā prasība par uzņēmējdarbības vietas Savienības teritorijā esamību, kā to ir interpretējusi Apelācijas padome, pārsniedz to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai. Pietiek konstatēt, ka pašlaik pieejamie elektroniskās saziņas līdzekļi ļauj profesionālajiem pārstāvjiem pienācīgi sazināties ar *EUIPO*. Nav strīda par to, ka ir vairāki tehniskie līdzekļi, tādi kā telefakss, elektroniskais pasts vai pat tiešsaistes informācijas tehnoloģijas (programmas), proti, *e-filing*, kas ļauj nodrošināt dokumentu nosūtīšanu starp *EUIPO* un attiecīgajām personām.

74 Otrām kārtām Vispārējai tiesai sniegtajos procesuālajos rakstos *EUIPO* norāda, ka prasību attiecībā uz uzņēmējdarbības vietas Savienībā esamību attaisnojot tiesvedības intereses, tas ir, tās pamatā esot atbildības tiesību iemesli un otras puses divpusējos procesos aizsardzība.

75 Šie argumenti ir jānoraida.

76 Pirmkārt, saistībā ar mērķi attiecībā uz atbildības tiesībām *EUIPO* savā argumentācijā norāda vienīgi uz 2009. gada 11. jūnija sprieduma Komisija/Austrija (C-564/07, nav publicēts, EU:C:2009:364) 22. un nākamajiem punktiem, kas attiecas uz pienākumu noslēgt profesionālo apdrošināšanu. Tomēr rezidences pienākums pats par sevi neļauj nodrošināt, lai profesionālajiem pārstāvjiem būtu pietiekama profesionālā apdrošināšana, un *EUIPO* turklāt nav apgalvojis un jo mazāk – pierādījis, ka visas Savienības dalībvalstis uzliktu pienākumu noslēgt profesionālo apdrošināšanu, kamēr noteiktās EBTA valstīs, kas ir piederīgas EEZ, tas tā nebūtu. Papildus tam, ja Savienības likumdevēja mērķis būtu nodrošināt, lai profesionālajiem pārstāvjiem būtu šāda apdrošināšana, tas būtu varējis izmantot pasākumus, kas mazāk ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, tādus kā tiešs katram profesionālajam pārstāvim izteikts pienākums noslēgt šādu apdrošināšanu, kas segtu arī tā pakalpojumus *EUIPO*.

77 Otrkārt, *EUIPO* nav izklāstījis, kādēļ profesionālā pārstāvja uzņēmējdarbības vieta Savienības dalībvalstī, nevis EBTA valstī, kura ir piederīga EEZ, tādā kā Lihtenšteina, nodrošinātu lielāku otras puses divpusējos procesos aizsardzību.

78 Tādējādi nedz Apelācijas padome, nedz arī *EUIPO* nav norādījuši primāros vispārējo interešu apsvērumus, kas varētu pamatot iepriekš 68. punktā konstatēto pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu. Tātad ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais nosacījums attiecībā uz uzņēmējdarbības vietas Savienībā esamību, kā to ir interpretējusi Apelācijas padome, ir pretrunā EEZ līguma 36. panta 1. punktam.

79 Apelācijas padome vēl ir norādījusi, kā to apgalvo arī *EUIPO*, ka Lihtenšteina šajā jomā neparedz savstarpējību. Tomēr, pirmkārt, nedz Apelācijas padome, nedz arī *EUIPO* nav pierādījuši, ka ierakstīšanas profesionālo pārstāvju reģistrā Intelektuālā īpašuma birojā nosacījums būtu ieinteresētās personas uzņēmējdarbības vieta šajā valstī. Lietas dalībnieku argumenti drīzāk attiecas uz jautājumu, vai un kādā mērā Savienības dalībvalstī atzīts profesionālais pārstāvis var pārstāvēt klientu Intelektuālā īpašuma birojā. Otrkārt, nedz Apelācijas padome, nedz arī *EUIPO* nav uzskatījuši, ka šī iespējamā savstarpējības neesamība var pamatot minēto pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu. *EUIPO* uzskata, ka runa esot par argumentu, kas ir domāts vienīgi fakta ilustrēšanai, ka Lihtenšteinas likumdevējs tiesisko situāciju nevērtē atšķirīgi no Savienības likumdevēja. Treškārt un katrā ziņā, ir pietiekami norādīt, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru (skat. spriedumu, 2003. gada 13. februāris, Komisija/Itālija, C-131/01, EU:C:2003:96, 46. punkts un tajā minētā judikatūra) dalībvalsts nedrīkst norādīt uz savstarpējības principa neievērošanu vai pamatoties uz iespējamo Līguma neievērošanu no citas dalībvalsts puses, lai attaisnotu savu pašas pārkāpumu. *EUIPO* nav norādījis nevienu tiesisku vai

faktisku apstākli, kura rezultātā šī judikatūra nebūtu piemērojama EEZ līgumā paredzēto pārvietošanās brīvību jomā. Turklāt savstarpējības principa piemērošana būtu pretrunā EEZ līguma 109. un 111. pantā paredzētajiem īpašajiem līdzekļiem uzraudzības procedūru un domstarpību izšķiršanas jomā.

80 Trešām kārtām Apelācijas padome ir norādījusi, kā to ir apgalvojis arī *EUIPO*, ka *EUIPO* neesot bijusi kompetence nepiemērot Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto uzņēmējdarbības vietas nosacījumu.

81 Šajā ziņā ir pietiekami konstatēt, ka no iepriekš 54. punktā minētās judikatūras izriet, ka, ņemot vērā Savienības noslēgto starptautisko nolīgumu, tādu kā EEZ līgums, primāro raksturu attiecībā pret Savienības atvasināto tiesību aktiem, pēdējie minētie, ciktāl tas ir iespējams, ir jāinterpretē atbilstoši šiem nolīgumiem.

82 Tādējādi *EUIPO* strīdus nosacījums ir bijis jāinterpretē un jāpiemēro atbilstoši no EEZ līguma izrietošajām saistībām un nav bijusi vajadzība to noraidīt.

83 Lai gan Savienības atvasināto tiesību aktu atbilstīgā interpretācija nevar būt pamats šo aktu interpretācijai *contra legem* (skat. rīkojumu, 2015. gada 17. jūlijs, *EEB*/Komisija, T-685/14, nav publicēts, EU:T:2015:560, 31. punkts un tajā minētā judikatūra), šajā lietā tas tā nav.

84 Nedz no Regulas Nr. 207/2009 redakcijā, kas ir piemērojama pirms Regulas Nr. 2015/2424 stāšanās spēkā, nedz no *EUIPO* norādītajiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem neizriet, ka Savienības likumdevēja īpašā griba būtu izslēgt personas, kuru uzņēmējdarbības vieta ir EBTA valstī, kas ir piederīga EEZ, tādā kā Lihtenšteina, no piekļuves profesionālo pārstāvju sarakstam.

85 Kā būtībā norāda Apelācijas padome, Savienības likumdevējs nodoms drīzāk bija nodrošināt, lai saziņai starp *EUIPO* un ieinteresētajām pusēm būtu zināma kvalitāte un zināma uzticamība. Kā izriet no iepriekš minētā 73. punkta, šāds mērķis ne obligāti prasa ieinteresētās personas uzņēmējdarbības vietu Savienības teritorijā.

86 Šo interpretāciju apstiprina Regula Nr. 2015/2424, ar kuru it īpaši saistībā ar Regulas Nr. 207/2009 93. pantā paredzētajiem ierakstīšanas profesionālo pārstāvju sarakstā nosacījumiem atsauces uz Savienības teritoriju ir aizstātas ar atsaucēm uz EEZ teritoriju. Lai gan runa ir par grozījumu, kuram ir būtiska praktiskā ietekme, nekādi nav secināms, ka tas izrietētu no vēlēšanās mainīt politiku attiecībā uz EBTA valstīm, kas ir piederīgas EEZ. Pirmkārt, šis grozījums nav norādīts Komisijas 2013. gada 27. marta likumdošanas priekšlikumā COM(2013) 161 *final*, un likumdošanas procesā tas ir ticis iekļauts tikai vēlāk. Otrkārt, likumdevējs savu rīcību nekādi nav paskaidrojis Regulas Nr. 2015/2424 preambulā. Tādējādi šis grozījums ir uzskatāms par tehniska rakstura pielāgojumu, kura mērķis ir tikai saskaņot Savienības atvasinātās tiesības ar pienākumiem, kas izriet no EEZ līguma.

87 No tā izriet, ka izvirzītais prasības pamats ir jāapmierina un tādējādi apstrīdētais lēmums ir jāatceļ.

88 Prasītāja otrais prasījums ir vērsts uz to, lai atceltu *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktora 2012. gada 7. septembra lēmumu. Tātad ar šo prasījumu prasītājs būtībā lūdz Vispārējo tiesu pieņemt lēmumu, kas atbilstoši viņa viedoklim esot bijis jāpieņem Apelācijas padomei. Tādējādi prasītājs lūdz grozīt apstrīdēto lēmumu, kā tas paredzēts Regulas Nr. 207/2009 65. panta 3. punktā.

89 Turklāt ir jāatgādina, ka Vispārējai tiesai atbilstoši Regulas Nr. 207/2009 65. panta 3. punktam atzītās grozīšanas pilnvaras nepiešķir tai pilnvaras veikt vērtējumu, attiecībā uz kuru apelācijas padome vēl nav paudusi nostāju. Līdz ar to [lēmumu] grozīšanas pilnvaru īstenošana principā ir veicama vienīgi situācijās, kurās Vispārējā tiesa pēc apelācijas padomes veiktā vērtējuma pārbaudes var, pamatojoties uz konstatētajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, noteikt, kāds lēmums apelācijas padomei bija jāpieņem (spriedums, 2011. gada 5. jūlijs, *Edwin*/ITSB, C-263/09 P, EU:C:2011:452, 72. punkts).

90 Izskatāmajā lietā ir jāsecina, ka Vispārējās tiesas grozīšanas pilnvaru īstenošanas nosacījumi ir izpildīti. No apstrīdētā lēmuma 2. punkta izriet, ka *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktora atteikums ir bijis balstīts uz to, ka prasītājs neatbilst Regulas Nr. 207/2009 93. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētam kritērijam. No iepriekš 36.–87. punktā norādītajiem apsvērumiem izriet, ka pretēji tam, ko bija uzskatījis *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktors, Apelācijas padomei ir bijis jākonstatē, ka šī tiesību norma neliedz ierakstīt prasītāju profesionālo pārstāvju sarakstā. Tādējādi, grozot apstrīdēto lēmumu, ir jāatceļ arī *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktora lēmums.

Par tiesāšanās izdevumiem

91 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

92 Saskaņā ar Reglamenta 190. panta 2. punktu par atlīdzināmiem tiesāšanās izdevumiem uzskata nepieciešamos izdevumus, kas lietas dalībniekiem ir radušies saistībā ar procesu *EUIPO* apelācijas padomē.

93 Tā kā *EUIPO* spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp izdevumus saistībā ar procesu apelācijas padomē, saskaņā ar prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) atcelt Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (*EUIPO*) Apelācijas ceturtās padomes 2014. gada 29. aprīļa lēmumu lietā R 2063/2012-4;

2) atcelt *EUIPO* Pamatdarbības atbalsta departamenta direktora 2012. gada 7. septembra lēmumu;

3) ***EUIPO* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2017. gada 13. jūlijā.

[Paraksti]